

GEVIS-fondens Salénare berättar

Det var då det

Det är klart att det hände en hel del, både ombord och iland, under alla de fjorton åren jag jobbade i det ärevördiga rederiet. Många saker var utvecklande för egen del. Jag är tacksam att jag fick jobba i "ryggraden" i Salén – kylrederiet.

Fackklubbens vice ordförande

Jag fick också förtroendet att representera Sveriges Fartygsbefälsförenings medlemmar som fackklubbens vice ordförande och var placerad på kontoret, våning fem. Kanske inte omtyckt av alla. Facklig verksamhet på arbetsplatsen var en ganska ny företeelse i mitten av 1970. Medbestämmandelagen (MBL) skulle tillämpas. För mig var det en lärorik tid.

Nybyggnadskontrollant

Under byggnationen av *Winter Water* placerades jag som nybyggnadskontrollant på Öresundsvarvet i Landskrona tillsammans med *Lars Ejlerthsson* och några andra. Vi bodde på ett lägenhetshotell i stan och gick till jobbet varje morgon och hem på kvällen. Också det en lärorik tid. En gång blev jag erbjuden att bli intendenturinspektör och efterträda *Stig Larsson*. Inspektionen skulle flyttas från Stockholm till Göteborg och jag tackade nej. *Bertil Kvist* från tank tog jobbet.

Motion

Jag gjorde också envisa försök att få besättningen att motionera, spela fotboll och delta i friidrott med varierande framgång. Själv tränade jag för långlopp, sju maratonlopp genomförde jag, dessutom tränade jag judo, karate och boxning. Nådade inga större framgångar i de idrotterna.

Nya reformer

När rederiet införde det som kallades stambesättningar medförde det att många av oss lärde känna varandra bra, samma personer återkom efter ledigheten. Däremot blev det som kallades DE (driftenhet) ganska misslyckat. Men kul att få vara med om förändringar. Och Salén införde också ett 50 – 50 system och man kunde börja leva ett mer socialt liv. Det tråkiga var utflaggningen. Och naturligtvis konkursen 1984. För egen del blev jag landkrabba efter det.

GEVIS-fondens Salénare berättar

Kapten Jan Olof Nilsson

Egentligen tänkte jag berätta om en episod som hände utanför Azorerna en kväll. Som jag minns det var vädret bra och vi dunkade upp mot Tyskland med *Snow Ball* efter att ha lastat bananer i Centralamerika. Befälhavare ombord var *Jan Olof Nilsson* från Lyckorna i Ljungskile. Överstyrman var *Karl Johan Melander*. När denna episod inträffade var det vid 19 – tiden på kvällen och Melander var vakthavande på bryggan. Middagen var över och jag satt i hytten då JO knackade på och ville ha sällskap. Han satte sig i soffan och frågade om jag kunde bjuda på en virre. Jo det kunde jag. Medan vi satt och småpratade såg jag att han inte mådde bra. Plötsligt sjönk han sidledes ned på soffan. Jag blev orolig, visste ju att hans hjärta inte var bra. Hur är det frågade jag? Fick inget svar så jag bar, släpade in honom i hans egen sovhytt några meter bort. Där blev han medvetslös och jag kände ingen puls.

JO Nilsson och Rolf Grann

Första hjälpen i hytten

Jag ringde min oäkta hustru Kicki som jobbade ombord och bad henne kontakta bryggan samt se till att syrgasapparaten kom fram. Jag jobbade hela tiden med första hjälpen för att få i gång hjärtat. Till sist slog jag hårt med knytnäven i hans bröst flera gånger och plötsligt tickade pumpen i gång. Han fick syrgas och återkom till livet.

Kapten är åter vid liv

Med en nitroglycerintablett under tungan blev han vid fullt medvetande igen. Han åt ju dessa Nitroglycerintabletter som en annan åt halstabletter. Medan allt detta hände rådde full aktivitet på kommandobryggan. Kapten *JO Nilsson* kravlade sig upp på benen och sjönk ned i sin fåtölj i daghytten och bad om ett glas whisky. Ja, han fick det. *Karl Johan Melander* tittade in och frågade, hur är det? Varvid JO svarade, blev du besviken nu? Vad han menade var att hade han dött skulle Melander tagit över som befälhavare. Mitt i allt elände blev kapten JO nästan sitt gamla vanliga jag. Bisarr humor. Jag tror inte den gode Melander uppskattade skämtet men tog det bra eftersom han kände JO. Under tiden vi hade jobbat med att få igång pumpen hos JO hade bryggan varit i kontakt med Radio Medical i Göteborg och där ville man att vi omedelbart skulle gå in till Azorerna och lämna iland honom. Men då blev han tvärlisk, här skall ingen jäkla kotknackare bestämma om jag skall iland. Kommer inte på fråga. Det bestämdes att jag och min oäkta hustru skulle turas om att vaka över JO under natten ifall något mer skulle inträffa med pumpen. Jag hade första vakten. Oäkta hustrun andra. Hon slumrade till en stund framåt morgonnatten och upptäckte att JO var borta, var var han? Jo, han var på väg upp till bryggan.

Motvillig avlösning

För att göra en lång historia kort så kom vi och JO fram till Bremerhaven efter några dygn. Där bestämdes det att ny kapten skulle mönstra, *Lars Ejlerthsson*. Men JO ville göra sin fulla period vilket betydde någon månad till ombord och att Ejlerthsson skulle få ha sin semester i lugn och ro. Men rederiet propsade på att kapten Nilsson nu skulle hem och vila upp sig. Nu kom nästa problem. Han skulle enligt den tyske läkare som undersökte JO inte få flyga hem utan åka tåg. Där högg läkaren i sten. JO flög hem. Allt gick bra. Efter några veckor hade jag

GEVIS-fondens Salénare berättar

gjort min period och åkte hem. Ringde JO och frågade hur läget var. Jo det är bra svarade han men du din grobian hade ju spräckt två revben på mig. Var ju tvungen annars kanske det gått illa svarade jag. Nåja, JO repade sig så småningom men till sist slutade pumpen fungera och

kapten JO Nilsson slutade sitt jordeliv drygt 52 år gammal hemma i Lyckorna, sittandes i sin bil utanför garaget. Jag hälsade på hans fru Karin och dotter Monica vid ett senare tillfälle och de var så tacksamma över att de hade fått ha honom kvar några år till efter det som hände i Sydatlanten. Jan Olov Nilsson kallades kort och gott av hans vänner för JO, jag var en av hans bästa vänner.

Graven vänd mot havet

Sista gången besökte jag JO vid hans grav. Han ligger vänd mot havet och jag beklagade att jag glömt ta med mig whisky. En god vän som jag har många fina minnen av. JO hade kastat in den blå och mönstrat av för gott. Vi som seglade med honom gillade honom.

Efterord. Jag hoppas jag inte sårar någon när jag berättat om vännen JO.